

Universal Declaration of Human Rights - Lamnso'

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the UDHR in Unicode project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Sá' Yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ

Shúu Fù

Mo kí dzàən kì kiíyín jì wìwìr ve vìr msòŋ ví dzà á fómo Nyù y wùn à jì ghay ngàŋ seé kfəə wìr msòŋ sí dzà kinsəŋ ke vitaaví, suuyrú wùn à nyaán é kitu ke nsay,

Mo tà'ntéŋ wùn à nyaán fó ghay wìr msòŋé kù dìnèŋ ne laàyeé a dzè wo lì nyàm se kwa' wo wù bivirin vífí vé wíri wùn à wòŋ wo wíri kì kër fó a yu vijur ve kisurŋnìn keé ngèngèr wùn à Bìímée, a'fó a dzà là fan wùn à fo kitan kì sìn kì kiíyín jì dzà á shíi wo tavín wo wìr dzəm,

Mo kí dzàən é shíi jì nsər kìn á ghay wìr msòŋ fo wíri shwíy kilòŋ e wiy e rər sí bì' fo bó á yò' dzà kër dzà yimò' fòo sə vitú vév fó sa' vitaaví wùn á nə'sí,

Mo kí dzàən é shíi fòo yìi é vitúm vi wáa kòŋnén,

Mo wír veé Kintatì ke vitum veé kitu ke nsayì fèrìn ne nsər fòo sàə bíímé yév e kùm kinsəŋ ke gháy wìr nsòŋ, fòo dìn wìwìr wùn à viku'ùy vé wìr, à viréŋrén vé lùmèn w' n wíy, e kfèn wáy wáyín jì kiku'úyí ke wòŋ wùn à Dzə'əm ye juŋe dzè é mvə vitaaví ve du'un ví,

Mo vitúm ve dzàən ngàŋ se Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay vi kà'àn ne fo áwunee vitu jì á wiy suusín wo', e so fo wìr dzəm wáa ker ghvém e kfən a lèm nsər see kùm ghay wùn à vitaaví vé wíri.

Mo wìr dzà'm kiyy ghay sìn wùn à vitaaví vin ví, kí dzà é shíi fo ŋkà'mé vèn wáa dzə eyiìn,

Mo kí dzàən ben,

Dzə'əm Ye Ku'ùne

Nèn fùŋ

Sá'yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ Rən, jì mfi' njiìn yee réŋ fo wíri wùn à vitúm vi vidzəm, e dú e máy jiwìr wò'ón mò'ón wùn à Vintatì veé wòŋ vi, mo á lem s'a'rən ghán sidzəm e vífí, a wiy a mùm e mvèm yè'éy wùn à duŋrii fó a tavír ghvém gháy sìn wùn a vitaaví vin ví, shishár shishàr, e mvém wón wùn ákitu ke nsay fó yìi, aá kiyy e kfən a lèm kijuujùn e mvèm wìr veé vitum ve dzəəŋ ngàŋ si wún à wír veé vitum ve áwune sar sá'rən vi.

1

Á dzàə wìr dzəm réŋrén fó ghvəm wùn à fó ghày, á yo' dzàə wìr msòŋ jì kwàn. Wìr dzəm kəm k fómo woo fó kwà'tì wùn à fó vífí, a wù kër fó a yìi e wùmò' woo wìr moo fər və.

2

Wìr dàm kër ghay wùn à vitaaví ví vidzəm mo sá' rəne suuyin là nya' kìn kùm rām, nshòm, kìn lumèn kìn Wíy, kìn lám, bíímé yee kùm Nyù, dzàə sa', kwa'tì símó'sí, kitúm wùn à ŋkè' se dzə'əm si, kén, kidzəəy kìn anta' ámó'ó.

3

Wìr dzəm kër vitaaví fó a dzə e tin, fòo yìi mo wù ta' a yìi e kfən a dzə e kìnən.

4

Wír yò' kér fó a lim vikwàn, kìn a lim lim yee là vikaanè. Vikwàn wùn à mfinè wír msòṇ, kìn dzà é dzàa rāné yò' kér fó a dzà.

5

Á yò' kér fó a nyàvri e wír a yìi kḡā kinyò ke kí wáa kìn moo ji wír yó' dzà á wír bèy.

6

Fo nsər si, wír dzàm kér ghay virá' vidzàm fó a yensín ji wír.

7

Wír dzàm dzà réṇréṇ é sar nsər. A nsər kér fó a shìy wun réṇréṇ là nya'. Nsər kér fó a kìn wír dzàm réṇréṇ là nya' e ghan se kinyà' kì nāen ne e nèn bvə' sá' wír msòṇ rən. Lá wír yò' a bayír wíri ji á wáa leéy á mó'ó ntéṇ.

8

Wír dzàm kér ghay ji nsər yee wòṇ nāə e wun kinyò, e tàr kijun e ghan se wír /wíri bvə'ən nsər ye wonje foon kìn ye yì dzàən é ṇwà' nsər woó wòṇ, ji yì wáa shìy wun/áwune.

9

Lá wír yò'wìy koò wír e fìn e lav, e nà'sì kìn e jùm fo wòṇ, a bó nsər yee wòṇ yo' bìimé.

10

Wír dzàm kér ghay réṇréṇ fo á sá' nsa'rə là kilo', a wù kér ghay ji á sá' á nsa' rə é lav nsa' yee ṇgèṇgèr ye yì tíy fo wun kitu, kḡān sá'nsa' réṇréṇ mo yì dzàən là kilo' fío òḡn vitaáví ve wù kéri wùn à vinyo ve wù kér fío yìi vi wùn à nsa' yee kùm wun.

11

1. Wír dzàm wo á toyin wun e kinyó kér ghay fo kwa'tii wáa dzà ji wù dzà á là jay, e meé e ghan se wù tiim e ṇgèṇgèr e kibà' ke nsa' áá sá' wun réṇréṇ mo nsər dzàən, e bóo yen jay vā bì' fo dzàən fen fo dzà dzáá sí fàəsín fío sà wun.

2. Bó yò'dzà á koò wír ji bì' fo wù bù'ùn kinyo, kìn dzà kinyo kee là ndzàṇ ke á gov wír sho, e sar nsər wóṇ kìn yee kitu ke nsay e ghan se kinyo kee shooy kì kooyin, a bó yò' dzà á fò ṇge' là' ye yì shaa kinyo ke ṇwèrín kì bù'ùn e ghan se kinyo kì kì kooyin.

12

Á yò' kér fío nāə e wír kiliti ké dzá'ə'm, kḡā', lá', ntum si kín fó a ròn ghvám rá, kìn yìr rá, a bó yò'dzà mo nsər ta'à. Wír dzàm kér ghay fo nsər kìn wun fo vinyò fèn.

13

1. Wír dzàm kér ghay fó a ghan a shiíy ááwunee mvàm won mo wù koné.

2. wír dzàm kér ghay fío fəə fo wòṇ wúmó'ó kìn fo vāə, e kḡān a ker vitaáví fío kḡān e bàṁ e wun wòṇ.

14

1. Wìr dzàm kër ghay wo dzà wù wàa tà' e kfàn a yu vijun ve kibeèy fó kinjuyrì wìr kìn dzà é kitum kiné kí.
2. Kibeèy kin ki yò'dzà kí wàa dzà fo wír vee mo a nyén fo nsa' se bó sí yo' kùm dzà sa' yéè wòn wùn à vinyo ve bó ví yò' tóm ashíi wùn à nsar se vintati veé kitu ke nsay.

15

1. wìr dzàm kër ghay e wun wòn fó a dzà wan Nsay.
2. Bó nsar yo'biimé ji á shá'nín á wír fo wun ghàyy moo wan nsay kìn fóo sha'nín ghay vá fo wù kúvsín kitúm kfá (won vá')

16

1. Vilum wùn à Vikiy ve á kuyin ne là biíy kùm ráam, won wùn à biímée, á kër ghay fó a ker tátí vijin, a fèr kfá. Áwune kër vitaávi réhréj é ghan sé tátí vijin, e mvàm dzà'əm tátí vijin wùn á ghan sé jàvsin.
2. Tátí vijiné kù dzá cá' a dzà cá' a dzà fo Wiíy wùn Lùmèn ve á biimen fo áwune vitu ji dzà á wàa dzà.
3. Kfá dzà fómo Nyúy, a kfàn dzà kintati ke ngwàrin wòn, a kitúm wùn à wonje kër fó a kìn.

17

1. Wìr dzàm kër vitaávi fó a ker vífá vá fo wun kitu réhréj mo dzà wù wàa ker e kintati wùn à wír á mó'ó.
2. Nsar yo'biimé ji wìr wùmò' kinen á wír wùmò' fo wun kej.

18

Wìr dzàm kër ghay fó a ker kwa'ti rá, vífí vá wùn à biímé rə́. Ghay ráne tátí vitaávi vee fóo kuvsín dzà biímé Nyúy, fo wun kitu kìn é Kintati wùn à wír á mó'ó wùn à é ngèngèr kìn kintati fóo dìn biímé rá moo é dùnrì, e yìi, e ghvəm wùn à fóo lèm nsar.

19

Wìr dzàm kër ghay fóo shù kinyo wùn à fóo suíy kwa'ti rá; ghay ráne fó vitaávi fo wìr wáa tiy e wun nshù là kinjivir wùn à fóo tà', e səsí, e kfàn sàmèr sá'ka wùn à kwa'ti si e dzà see mo sá'ka yìi ghánen sho e kitu ke nsay là biíy.

20

1. Wìr dzàm kër ghay fóo tarnín wùn à wíri e kfàn tátí kintati ke dzà'əm yee nyaán.
2. Lá wìr yò' kàn wír ji wù tátí á kintati ke bó yò' dzàən koñ rá.

21

1. Wìr dzàm kër ghay fóo a dzà e mvàm sa'yee wun wòn, fo wun kitu kìn fóo sho' wíri aá li kirá' kfá.
2. Wìr dzàm kër ghay réhréj fóo li kinyo kfá e dù sho e virə' vé lìm vee wun wòn aá ka'ay.
3. Tím sa' yéè wònje wiyy a dzà, a dzà mo wíri koñè. Koñ ráne wiyy a dìn wún é dzà ye á wiyy a sho'tí wíri shó e ghan sí ghan sí là kilo', a shó' tí ráne wiyy a yìi wìr dzàm wo wù kuyin ne wùn à viréhréj ví, aá wiyy a sho' e kiliti kìn é dzà yee réj yimò' ye yi shwinen rən.

22

Wir dzàm, moo wír woó wòn kér ghay ló a dzà e kinèn, e klàn a yen ji woŋe wùn à vitúm vimó' ví suúsín á wó, a kin wun réŋréŋ mo káv kìn kéŋe dzàà'n é wòn si wòn si, e kùm ghay dzàà keŋ, dzà'àm wùn á líí woŋ wov ve dzààn ku fó wun viwír wùn, wùn à ghwáme.

23

- 1. Wir dzàm kér ghay fó a ker lim. Fóo sho' kfáa lim ye wù koŋè, e laá yò' a bo' wun, é wù wáa lim lim a yu vijun wùn à ji wù wáa dzà e kinèn fó kibun ke lim.*
- 2. Wir dzàm wo wù lim lim réŋréŋ kér fó a ker vila'ày réŋréŋ là nya'.*
- 3. Wir dzàm wo wù lim lim kér ghay fó a ker vilaámé vee réŋ ve ví gheenén wun ve dzà ví tòŋ wun wùn à kfáa ráá ji a dzà yí wáa ker viwír ve wir msòŋ, wùn à ntom símó' sí, a shíí fèn dzà se sí wáa kìn dzà'àm rá.*
- 4. Wir dzàm kér ghay fóo kè' kìn fóo tatí vintatí ve ví kin lim rá vee wun kòn.*

24

Wir dzàm kér ghay fóo meémè fo shuu lim a yíi kifá ke wù koŋè, e tátí wùn à ghán sé lim se sí wáa dzà si gheénén wùn à vishiíy ve bam vi, a meemè yee kè' fó ngàm ye yí wáa ker vilaámé.

25

- 1. Wir dzàm kér ghay fóo a ker dzà'àm ye yí wáa dzà e gheénén fóo yíi é wún wun wáa dzà e távín wùn à kfáa ráá, moo fó viyikír, ndzà, lav wùn à shív si, a vinyo veé shíí ve ví wáa sà wun, e kfàn a ker ghay fo á wáa leéy fo wun e ghan sé kibun ke lim, se yàsí, sé ndzám, sé vinjfa, sé vidzàànè kìn kighà' woó dzà'àm wo wù shaàne vitaávi vá.*
- 2. Yiy wùn wàn kér ghay fó a ker leéy wùn àsá yee jeéyí. Wón adzàm ve a dzààn kìn é mvàm tátí vijin kìn é visàkii kér ghay réŋréŋ fó a dzà à kinèn é dzà'àm.*

26

- 1. Wir dzàm kér ghay fóo ye'éy ŋwà'. Yé'éy ràne kér fó a dzà kisán, a kí fèŋ ghà'é le, e ŋkè'se á dzàá yiy yé'éy sho yíyín. Ŋkè' yé'éy ye yiyín ràŋ kér fó a dzà kù fo wir dzàm. Yé'éy fèŋ wùn à yé líme kér fó a dzà tèéter fo wir dzàm. Yé'éy se tavkín sí se sí shaàn sìn si wiy a dzà fo wir dzàm reŋréŋ mo vífíí vá ví dzààn.*
- 2. Shíí ŋwà'wo ye'éyíne kér fó a dzà fóo yíi é wir kíiy wùn à fóo tavír ghwám yee kùm ghay wùn à vitaávi vé wir msòŋ ví. Yí kér fóo kuyír yúnín, a lí vinyo fotèr, a kuyír vinjkar e vitúm vidzàm ví mvàm, e mvàm kfáa se wir msòŋ kìn vitatí ve dzàà biímé Nyìy, e kdàn a tavír lim se kintatí ke vitum veé kitu ke nsay fó a lèŋ nyaán.*
- 3. Atàŋ wùn ààyíyí kér ghay fóo sho' kfáa ye'éy ye dzà á wáa fo e wón véví.*

27

- 1. Wir dzàm kér ghay fó a tatí là kan e vinyò ve lìi woo wun wòn, e kfàn a yu vijun ve fèŋ, a ker kilín fo kikuuyí ké vinyò ve á tàrìn ne kijun wùn à sé' vā.*
- 2. Wir dzàm kér ghay fó dzà e kinèn fó yir wùn à fó sé' wo wù loòn fo wun fèŋ kìn dzà yé tàŋ vinyò, sán wùn à yé fèŋ kiwoo.*

28

Wir dzàm kér ghay fó a ker nyaán e wun wòn wùn á kitu ke nsay, e fí' a ker ghay wùn à vitaávi vá ví mo sá' ràne suuyín.

29

1. Wìr dzàm kër fó a lìm, a dzà e wun kilìṇ bì'fo dzààn fó cá'cá' fo dzà wù kù'yír kitú kǝ là kinjivìr.
2. Mo wìr dzàm dìn ghay sìn wùn à vitaáví vǎ ví, wiy a sàr cá' vinyo vee mo nsər suuyì, e fǝ a kìn kǝy wùn à ghvǎme fo ghày wùn à vitaáví vé wìr á mó'ó wùn à fǝo runér réṇréṇ mo lìi wo jun, nyaáy woó wòṇ wùn à dzà'əm ye jun e wòṇ wo wìr dzàm kër ghay shoo ta'à.
3. Bó yò'dzà a dìn ghay sìn wùn à vitaáví vìn vi jeéy e shaà fo dzəə yee mo kintatì ke vitúm veé kitu ke nsay ki ta'à.

30

Ki nyo ki yò'dzà shó e sa' fèn ke dzà kitúm, kintatì kìn wìr wù bìnér jì kǝ fó wun vitaáví jì wù wàá yìi á kinyo ke kǝ laar á ghay sí wùn à vitaáví ví ve á saṇen é sa'fèn.
